

ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និងកសិកម្ម

AGRICULTURAL AND RURAL DEVELOPMENT BANK

ដើម្បីកសិករនិងអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចសង្គម

គម្រោងអាជីវកម្ម ដំណាំត្រប់ត្រួយ

រៀបចំដោយ

នាយកដ្ឋានគាំទ្រគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលនៃ
ធនាគារអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ និងកសិកម្ម (ធន.អ.ជ.ក.)

ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០២៦

មាតិកា

១- សេចក្តីផ្តើម.....	១
២- ការអនុវត្តការដាំដុះ.....	១
ក- ការរៀបចំដី.....	១
ខ- ល្បាយដីបណ្តុះ និងការបណ្តុះកូន.....	១
គ- ការរៀបចំប្រព័ន្ធទឹក.....	១
ឃ- ការជ្រើសរើសពូជ.....	២
ង- វិធីដាំដុះ.....	២
ច- ការថែទាំ.....	២
ឆ- ការដាក់ជី.....	៣
ជ- កត្តាចង្រៃ.....	៣
ឈ- អាយុកាលដាំដុះ និងប្រមូលផល	៤
៣- តម្រូវការទុនដំបូងក្នុងការដាំដុះត្រប់ស្រួយសម្រាប់ផ្ទៃដីទំហំ ១០ អា.....	៤
៤- ការវិភាគសេដ្ឋកិច្ចលើការដាំដុះត្រប់ស្រួយសម្រាប់ផ្ទៃដីទំហំ ១០ អា.....	៤
៥- លទ្ធភាពចំណេញផ្នែកលើនិន្នាការតម្លៃ លើផ្ទៃដីទំហំ ១០ អា.....	៦
៦- ខ្សែច្រវាក់តម្លៃ.....	៦
៧- ហានិភ័យ.....	៦
៨- សេចក្តីសន្និដ្ឋាន.....	៧

ដំណាំត្រប់ស្រួយ

១-សេចក្តីផ្តើម

ត្រប់ស្រួយ ឈ្មោះវិទ្យាសាស្ត្រ÷ *Solanum virginianum* ឬស្ថិតក្នុងអម្បូរ *Solanaceae* គឺជាបន្លែ មួយប្រភេទដែលមានការនិយមចូលចិត្តសម្រាប់ម្ហូបអាហារខ្មែរដែលអាចទទួលបានទាំងផ្លែស្រស់ធ្វើជា អន្ទាក់ក៏បាន និងចម្អិនជាសម្លក៏បាន។ ត្រប់ស្រួយ មិនត្រឹមតែមានឱជារសឆ្ងាញ់ និងផ្តល់នូវសារធាតុ ចិញ្ចឹមខ្ពស់ដូចជា វីតាមីន ជាតិសរសៃ និងសារធាតុប្រឆាំងអុកស៊ីតកម្មប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែវាក៏ជាប្រភព ចំណូលដ៏សំខាន់សម្រាប់កសិករខ្នាតតូច និងមធ្យមនៅកម្ពុជាផងដែរ ដោយសារវាជាដំណាំអាយុកាល វែង ផ្តល់ទិន្នផលខ្ពស់ អាចប្រមូលផលបានជាបន្តបន្ទាប់ ព្រមទាំងមានតម្រូវការទីផ្សារក្នុងស្រុកច្រើន។

២-ការអនុវត្តការដាំដុះ

ក. ការរៀបចំដី÷ កសិករត្រូវភ្ជួររាស់ដីឱ្យម៉ដ្ឋល្អ រួចហាលដីទុករយៈពេលពី ១០ ទៅ ១៥ថ្ងៃ។ គួរពិនិត្យផ្ទៃដីដែលមានទទឹងរងខ្នងលើ ០.៦ម៉ែត្រ និងបាតរង ០.៨ម៉ែត្រ ដោយទុកចន្លោះពីពាក់កណ្តាល រងមួយទៅពាក់កណ្តាលរងមួយប្រវែង ១.៥ម៉ែត្រ ដាំ១ជួរ ដើម្បីងាយស្រួលគ្រប់គ្រងកត្តាចង្រៃ ទទួល ពន្លឺបានល្អប្រសើរ និងងាយស្រួលដល់ការប្រមូលផល។ ក្នុងកំឡុងពេលលើករង កសិករត្រូវប្រើប្រាស់ដី ធម្មជាតិទ្រាប់បាតក្នុងបរិមាណ ៥០០ ទៅ ១,៥០០ គីឡូក្រាម/១០០០ម៉ែត្រការ៉េ (តាមលទ្ធភាព និងគុណ ភាពដី) ដើម្បីបំពេញបន្ថែមជីជាតិសម្រាប់ដី។

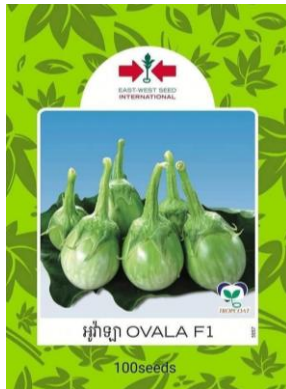
ខ. ល្បាយដីបណ្តុះ និងការបណ្តុះកូន ÷ ការដាំដុះដំណាំត្រប់ស្រួយ ទាមទារបណ្តុះកូនជាមុន សិន ដោយហេតុថាគ្រាប់តូច ពិបាកលូតលាស់ ប្រសិនបើមិនគ្រប់គ្រងសំណើមរបស់ដីបណ្តុះបានល្អ។ ល្បាយដីបណ្តុះកូនដំណាំត្រប់ស្រួយរួមមាន ដីដំបូក ឬដីទន្លេ ១/៣ ធូបអង្កាម ១/៣ និងកំប៉ុស១/៣ ដោយច្របល់ចូលគ្នា បន្ទាប់មកយកទៅលីង ឬចំហុយសម្លាប់មេរោគ និងគ្រាប់ស្មៅចង្រៃ។ ត្រូវផ្តាច់ទុក ដីបណ្តុះកូនជាមួយត្រីកូឌីម៉ា (Trichoderma) ១គីឡូក្រាម សម្រាប់ល្បាយដី ១តោន ដើម្បីកំចាត់ជំងឺ ផ្សិតចង្រៃ។ ការបណ្តុះកូនអាចធ្វើឡើងតាមការបណ្តុះក្នុងថាសបណ្តុះ ឬព្រោះគ្រាប់ពូជនៅលើថ្នាល បណ្តុះ បន្ទាប់ពីគ្រាប់ចាប់ផ្តើមដុះឡើង ទើបស្វែងកូនក្នុងកន្លែងស្លឹកចេក។

គ. ការរៀបចំប្រព័ន្ធទឹក÷ គប្បីដំឡើងបន្ទាប់ពីលើករងបានរួចរាល់ ដោយភ្ជាប់ប្រព័ន្ធទឹកចាប់ពី ឧបករណ៍បូមទឹករហូតដល់ប្រព័ន្ធទឹកចែកចាយ។ ប្រព័ន្ធស្រោចស្រពដែលប្រើប្រាស់សមស្របសម្រាប់ ដំណាំត្រប់ស្រួយ ប្រព័ន្ធដំណាក់ទឹកទ្រិប ព្រោះប្រព័ន្ធនេះកាត់បន្ថយការប្រើប្រាស់ទឹកច្រើន ងាយស្រួល ដល់ការបញ្ចូលជីតាមគល់ដំណាំ។ បន្ទាប់ពីដំឡើងប្រព័ន្ធទឹកស្រោចស្រពរួចរាល់ទើបអាចគ្របកៅស៊ូ គ្របលើរងដំណាំបាន។

ឃ. ការជ្រើសរើសពូជ៖ កសិករអាចជ្រើសរើសពូជគ្រប់ស្រ្តីមួយចំនួនដែលមានលក់នៅកម្ពុជា

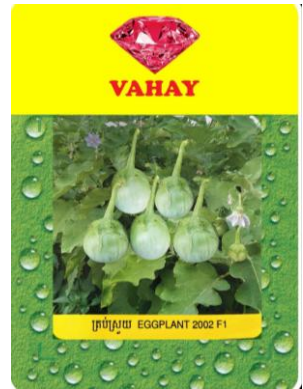
East-West Seed
ខ៊ីមីត F1

East-West Seed
អូវ៉ាឡា F1

Maly San Group
EPR 001

VAHAY
2002 F1

ង. វិធីដាំដុះ៖ កសិករត្រូវយកកូនគ្រប់ដែលបណ្តុះបានអាយុពី១៨ ទៅ ២៥ថ្ងៃ ពីថាសបណ្តុះ ឬ កន្លែងបណ្តុះមកដាំលើរងដែលបានគ្របកៅស៊ូរួចរាល់ ដោយដាំពីដើមមួយទៅដើមមួយទៀតប្រវែង ០.៦ម៉ែត្រ។ ដើម្បីបង្កើនទិន្នផល កសិករអាចដាំដុះពីរជួរលើរងតែមួយបាន ជាទម្រង់មុំចង្រ្កាន ដោយ តម្រូវឱ្យតែងមែក-ស្លឹកមួយចំនួនចេញ ដើម្បីការបន្ថយជំងឺ និងសត្វល្អិត។

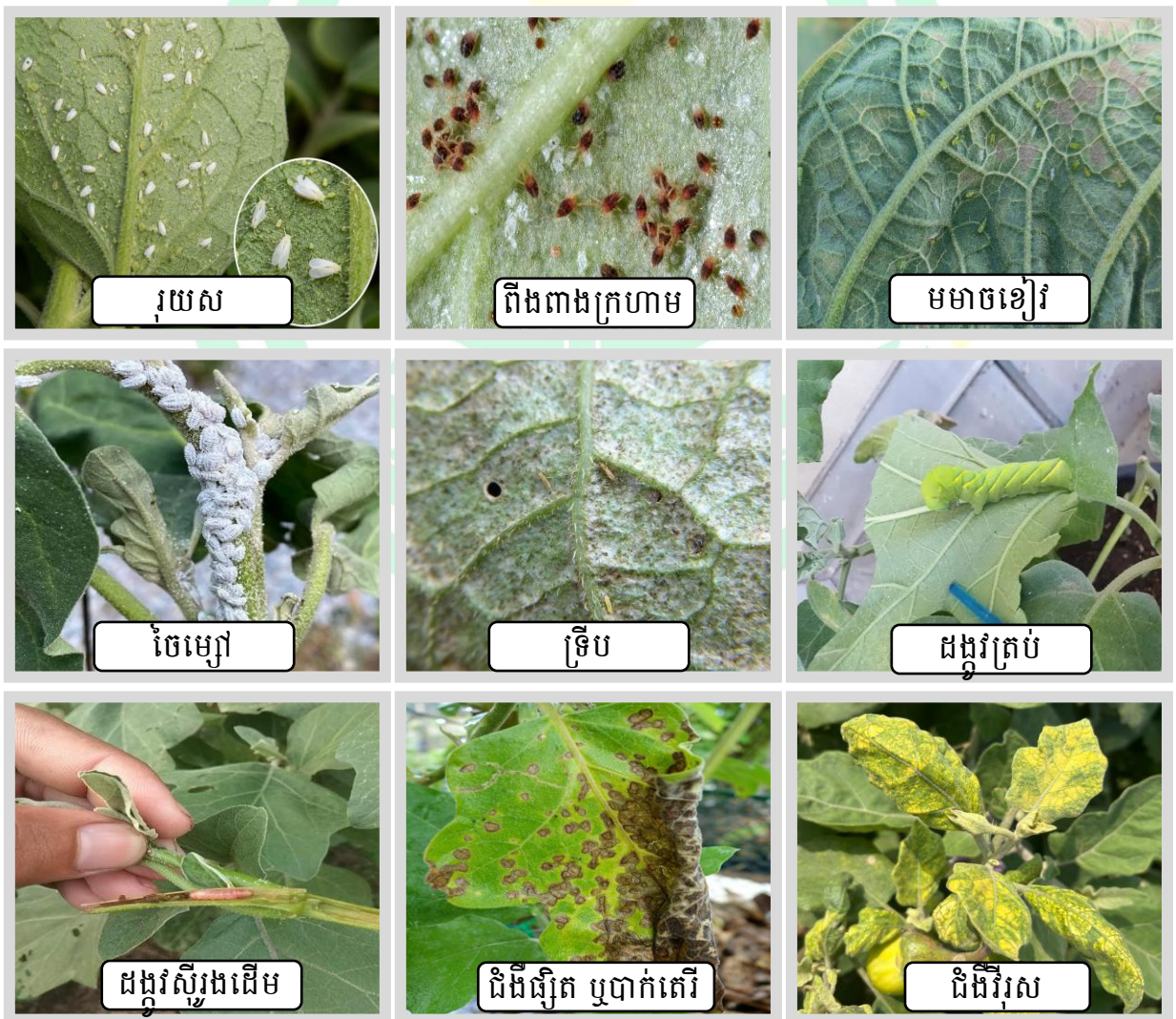

ដើមមួយទៅដើមមួយ០.៦ម៉ែត្រ

ច. ការថែទាំ៖ ត្រូវស្រោចទឹកក្នុងមួយថ្ងៃ២ដង គឺនៅពេលព្រឹក និងពេលរសៀល ផ្អែកលើ សំណើមដីជាក់ស្តែង។ បន្ទាប់ពីដាំបានរយៈពេល៣ថ្ងៃឡើងទៅ ត្រូវមានកាលវិភាគប្រើប្រាស់ថ្នាំជីវសាស្ត្រ និងថ្នាំពុលកសិកម្មសម្រាប់បង្ការជំងឺ និងសត្វល្អិតចង្រ្កានផ្សេងៗជាបន្តបន្ទាប់។ ចាំបាច់ត្រូវសម្អាតស្មៅ និងត្រួតពិនិត្យដំណាំជារៀងរាល់ថ្ងៃ ដើម្បីឈានដល់ការគ្រប់គ្រងកត្តាចង្រ្កានបានល្អប្រសើរ។

ឆ. ការដាក់ដី៖ ដំណាំគ្រប់ស្រួយក្រោយពេលដាំដុះរួចគឺមានតម្រូវការដីជាខ្លាំងដល់ការលូតលាស់បូស ដើម និងស្លឹក។ កសិករគប្បីមានកម្មវិធីប្រើប្រាស់ដីសម្រាប់ដំណាំគ្រប់ស្រួយ ដែលបរិមាណដីគឺប្រែប្រួលទៅតាមស្ថានភាពលូតលាស់របស់ដំណាំ កសិករអាចប្រើប្រាស់ដីចាប់ពីដាក់ដាំកូននៅលើរងជាបន្តបន្ទាប់រហូតដល់ដំណាំចាស់ឈប់ប្រមូលផល ដោយបញ្ចូលតាមប្រព័ន្ធដំណាក់ទឹក និងបាញ់ប្រភេទដីបំប៉នបន្ថែមទៅលើស្លឹក។ សារធាតុដីចម្បងៗមានបីប្រភេទគឺ៖ NP និង K ដែលជាតម្រូវការចាំបាច់សម្រាប់ដំណាំក្នុងការដុះលូតលាស់ ភាពធនទៅនឹងជំងឺ សត្វល្អិត និងផលិតផ្កាផ្ទៃបានល្អប្រសើរ។ សារធាតុបន្ថែម Trace Element(TE)ពិតជាជួយចំណែកយ៉ាងសំខាន់ដល់គុណភាពផលិតផល ទិន្នផល និងរូបរាងស្រស់ស្អាតនៃផ្លែគ្រប់ដើម្បីបំពេញតម្រូវការទីផ្សារ។

ជ. កត្តាចង្រៃ៖ ជាទូទៅកសិករតែងជួបប្រទះជាញឹកញាប់នូវកត្តាចង្រៃដែលបំផ្លាញដំណាំគ្រប់ស្រួយមានដូចជា៖ រុយស ពីងពាងក្រហម មមាចខៀវ អាហ្វិដ ចែម្សៅ ទ្រីប ដង្កូវគ្រប់ ដង្កូវស្លឹងដើម និងផ្លែ ជំងឺផ្សិត-បាក់តេរី និងវីរុសជាដើម។

ឈ. អាយុកាលដាំដុះ និងប្រមូលផល៖ គ្រប់ស្រួយដែលមានតម្រូវការនៅលើទីផ្សារគឺជាផ្លែគ្រប់ខ្លី ឬមិនចាស់ខ្លាំងពេក។ វិធីសាស្ត្រប្រមូលផលផ្លែគ្រប់ស្រួយ កសិករត្រូវប្រើកន្ត្រៃ ឬកាំបិតមុតកាត់ផ្តាច់ទង ដោយមិនឱ្យប៉ះទង្គិចផ្លែ បន្ទាប់មកអាចច្រកក្នុងថង់ ឡាំងកេះដែលធ្វើពីជ័រ ឬកេះក្រដាស (បើសិនជាមានលទ្ធភាព ត្រូវបញ្ជូនទៅរក្សាទុកនៅឃ្លាំងត្រជាក់ ដើម្បីរក្សាគុណភាព និងរក្សាទុកបានយូរ)។ ទិន្នផល គឺអាស្រ័យទៅលើប្រភេទពូជ លក្ខខណ្ឌនៃការដាំដុះ និងការថែទាំ។ គ្រប់ស្រួយអាចប្រមូលផលនៅអាយុ ៦៥-៧៥ថ្ងៃ ក្រោយពេលដាំកូន និងអាយុកាលដំណាំមានរយៈពេលពី ៦-៨ខែ ឬយូរជាងនេះ ដោយអាស្រ័យលើការថែទាំ ការគ្រប់គ្រងកត្តាចង្រៃ និងការដាក់ជីបានត្រឹមត្រូវ។

៣-តម្រូវការទុនដំបូងក្នុងការដាំដុះគ្រប់ស្រួយ សម្រាប់ផ្ទៃដីទំហំ ១០ អា

បរិយាយ	ចំនួនទឹកប្រាក់ (រៀល)
ចំណាយលើការដាំដុះ	1,820,000
ចំណាយលើប្រព័ន្ធស្រោចស្រព	3,860,000
សម្ភារៈផ្សេងៗ	405,000
សរុប	6,085,000

៤-ការវិភាគសេដ្ឋកិច្ចលើការដាំដុះដំណាំគ្រប់ស្រួយ (សម្រាប់ផ្ទៃដីទំហំ ១០ អា)

- បទពិសោធន៍៖ ការដាំដុះរបស់កសិករនៅឃុំត្រពាំងឬស្សី ស្រុកកំពង់ស្វាយ ខេត្តកំពង់ធំ
- ទិន្នផលមធ្យម៖ ៣,៥០០ គ.ក្រ
- តម្លៃជាមធ្យម៖ ១,២០០រៀល/គ.ក្រ
- ចំនួនវគ្គក្នុងមួយឆ្នាំ៖ ១.៥ វគ្គក្នុងមួយឆ្នាំ

បរិយាយ	ឯកតា	ចំនួន ឯកតា	តម្លៃ/ឯកតា (រៀល)	ទឹកប្រាក់ (រៀល)	ចំនួនសារ រំលស់	ទឹកប្រាក់សរុប (រៀល)
១-ចំណាយសរុប = ចំណាយប្រែប្រួល + ចំណាយមិនប្រែប្រួល				6,085,000		2,534,524
១.ក-ចំណាយប្រែប្រួលសរុប						1,820,000
ភ្នំដី	លើក	3	40,000	120,000		120,000
គ្រាប់ពូជ	កញ្ចប់	2	40,000	80,000		80,000
ជីកំប៉ុស (លាមកតោ)	តោយន្ត	3	50,000	150,000		150,000
ជីដេអាប៉េ (18-46-0)	កាវ៉ុង	1	145,000	145,000		145,000
ជីកាលី (0-0-60)	កាវ៉ុង	1	85,000	85,000		85,000
ថ្នាំសម្លាប់សត្វល្អិត + ជី	ឈុត	3	80,000	240,000		240,000
ថ្លៃកម្មករដាំ និងថែទាំ	នាក់	15	30,000	450,000		450,000
ថ្លៃអគ្គីសនី	វត្ថុ	1	500,000	500,000		500,000
ផ្សេងៗ	វត្ថុ	1	50,000	50,000		50,000
១.ខ-ចំណាយមិនប្រែប្រួលសរុប						714,524
ប្រព័ន្ធទឹក (ប្រើ២ឆ្នាំ)	ឈុត	1	500,000	500,000	3	166,667
ម៉ូទ័របូមទឹក(ប្រើ៥ឆ្នាំ)	គ្រឿង	1	300,000	300,000	7	42,857
អណ្តូងទឹក (ប្រើ១០ឆ្នាំ)	គ្រឿង	1	3,000,000	3,000,000	15	200,000
ធុងបាញ់ថ្នាំ (ប្រើ៣ឆ្នាំ)	ឈុត	1	120,000	120,000	4	30,000
កៅស៊ូគ្របរង(ប្រើ១វត្ថុ)	ដុំ	3	80,000	240,000	1	240,000
ថាសបណ្តុះកូន(ប្រើ៣វត្ថុ)	បន្ទុះ	15	3,000	45,000	3	15,000
កៅស៊ូស្តុកទឹក (ប្រើ២ឆ្នាំ)	ឈុត	1	60,000	60,000	3	20,000
២-ចំណូលសរុបពីការលក់						4,200,000
ការប្រមូលផលសរុប	គ. ក្រ	3,500	1,200	4,200,000		4,200,000
៣-ចំណេញសរុប						1,665,476
ថ្លៃដើមផលិត/គ. ក្រ= ចំណាយសរុប/ទិន្នផលសរុប						724
ចំណេញ/គ. ក្រ= ចំណេញសរុប/ទិន្នផលសរុប						476

៥-លទ្ធភាពចំណេញផ្អែកលើនិរន្តរភាពតម្លៃ ÷ (លើផ្ទៃដីដាំដុះ១០ អា)

- តម្លៃទាបបំផុត ៨០០៛/គ.ក្រ

- តម្លៃខ្ពស់បំផុត ១,៥០០៛/គ.ក្រ

ទិន្នផល គ.ក្រ	តម្លៃ រៀល/គ.ក្រ	ចំណូល រៀល	ចំណាយ រៀល	ចំណេញ-ខាត	
				រៀល	%
3,500	800	2,800,000	2,534,524	265,476	10.47%
3,500	1,000	3,500,000	2,534,524	965,476	38.09%
3,500	1,200	4,200,000	2,534,524	1,665,476	65.71%
3,500	1,400	4,900,000	2,534,524	2,365,476	93.33%
3,500	1,500	5,250,000	2,534,524	2,715,476	107.14%

៦-ខ្សែប្រឡាក់តម្លៃ ÷

● **កសិករ ÷** លក់ ១,២០០៛/គ.ក្រ- ថ្លៃដើម ៧២៤៛/គ.ក្រ= ចំណេញ ៤៧៦៛/គ.ក្រ

● **ឈ្មួញកណ្តាល ÷** លក់ ២,០០០៛/គ.ក្រ(ថ្លៃដឹកជញ្ជូន ៣០០៛/គ.ក្រ) ចំណេញ ៥០០៛/គ.ក្រ

● **អ្នកលក់រាយ ÷** លក់ ៣,០០០៛/គ.ក្រ(ជួលតូប និងខូចខាត៥០០៛/គ.ក្រ) ចំណេញ ៥០០៛/គ.ក្រ

៧-ហានិភ័យ ÷

តាមការសិក្សាផ្ទាល់ជាមួយកសិករដាំដុះគ្រប់ស្រួយនៅឃុំត្រពាំងឫស្សី ស្រុកកំពង់ស្វាយ ខេត្តកំពង់ធំ គឺអាចមានហានិភ័យមួយចំនួនកើតឡើងជាមួយការដាំដុះដំណាំគ្រប់ស្រួយដូចជា ÷

ល.រ	ប្រភេទ ហានិភ័យ	ពិពណ៌នាហានិភ័យ	វិធានការ
១	ហានិភ័យ ផលិតកម្ម	ទិន្នផលធ្លាក់ចុះបណ្តាល មកពី ÷ - កត្តាសត្វល្អិតចង្រៃ - កត្តាជំងឺដំណាំ - កត្តាគុណភាពដី	- គួរប្រើប្រាស់វិធានការការពារដំណាំ និងមាន កាលវិភាគប្រើប្រាស់ថ្នាំត្រឹមត្រូវសម្រាប់សត្វល្អិត និងជំងឺ - ជ្រើសរើសពូជធន់នឹងកត្តាចង្រៃ អាកាសធាតុ ពូជមិនមានជំងឺវីរុស និងរក្សាទុកបានត្រឹមត្រូវ

			- សិក្សាការកែប្រែគុណភាពដី និងបន្ថែមការគ្រប់គ្រង ជីឱ្យស្របតាមតម្រូវការជីរបស់ដំណាំគ្រប់ស្រួយ
២	ហានិភ័យ ទីផ្សារ	ពីខែធ្នូ ដល់ ខែឧសភា មានការប្រកួតប្រជែង តម្លៃដោយសារគ្រប់ ស្រួយអាចលូតលាស់ និងផ្តេផ្តាបានល្អ	- ពង្រីកបណ្តាញទីផ្សារឱ្យបានច្រើន និងព័ត៌មាន ទីផ្សារជាប្រចាំ ដើម្បីពង្រឹងទីផ្សារ - ចងក្រងក្រុមផលិត ដើម្បីធ្វើកិច្ចព្រមព្រៀងទិញ-លក់ និងធ្វើផែនការផលិតតាមកិច្ចសន្យា - ផលិតដំណាំចម្រុះ ជាជាងដំណាំតែមួយមុខ - ស្វែងរកព័ត៌មាននៃការដាំដុះនៅតំបន់ផ្សេងៗ ដើម្បី ជ្រើសរើសមុខដំណាំសម្រាប់ដាំដុះ

៨-សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

គ្រប់ស្រួយគឺជាបន្លែប្រពៃណីដែលមានតម្រូវការទីផ្សារស្ទើរគ្រប់ពេញមួយឆ្នាំ ដំណាំប្រភេទនេះ ងាយស្រួលដាំដុះថែទាំ មិនរើសប្រភេទដី អាចលូតលាស់បានល្អ ឆន់ទៅនឹងការដាំដុះនៅលើទីវាល ឆន់ ជាមួយនឹងការប្រែប្រួលអាកាសធាតុ ឆន់នឹងសត្វល្អិត-ជំងឺមួយចំនួន ផ្តល់ផលរយៈពេលយូរជាមួយ ទិន្នផលខ្ពស់ មិនសូវខ្វះទីផ្សារនោះទេ ព្រោះឈ្មួញតែងតែប្រមូលទិញគ្រប់ស្រួយ ដើម្បីលក់ចែកចាយ បន្តទៅទីផ្សារក្នុងតំបន់ និងទីផ្សារនៅរាជធានីភ្នំពេញ ដោយកសិករលក់បោះដុំចេញពីចម្ការទទួលបាន តម្លៃចន្លោះពី ៨០០៛-១,៥០០៛/គ.ក្រ ជាតម្លៃដែលកសិករមានលទ្ធភាពចំណេញ។

ប្រភពសិក្សា÷

1. កសិករដាំដុះដំណាំសណ្តែកក្នុងតំបន់ឃុំត្រពាំងឫស្សី ស្រុកកំពង់ស្វាយ ខេត្តកំពង់ធំ
2. ឯកសារក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ
3. Srinivasan, R. (2009). *Insect and mite pests on eggplant: A field guide for identification and management* (AVRDC Publication No. 09-729). AVRDC - The World Vegetable Center.
4. Home & Garden Information Center. (2025, May 23). *Eggplant insect pests & diseases*. Clemson Cooperative Extension. <https://hgic.clemson.edu/factsheet/eggplant-insect-pests-diseases/>